

Evrimin Temellerine Eleştirel Bir Bakış: Jerry Bergman'ın Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı? Adlı Eserinin Bir İncelemesi

A Critical Perspective on the Foundations of Evolution: An Analysis of Jerry Bergman's The Three Pillars of Evolution Demolished: Why Darwin was Wrong

Müslüm ŞEKER¹

¹Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü/Temel İslam Bilimleri, Kırşehir-Türkiye

ÖZ

Bu inceleme yazısı, Jerry Bergman'ın Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı? adlı eserini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Bergman, evrim teorisinin üç temel dayanağı olan abiyojenez, mutasyonlar ve doğal seçim kavramlarının bilimsel açıdan yeterince açıklayıcı olmadığını savunur. Kitap, yalnızca biyolojik argümanlar sunmakla kalmayıp, evrim kuramının felsefi ve teolojik temellerini de tartışmaya açarak alternatif düşünce biçimlerine yer vermektedir. İncelemede, Bergman'ın iddiaları hem bilimsel literatür hem de İslamî yaratılış anlayışı bağlamında yorumlanmış, özellikle Kur'an ayetleri ve hadislerle anlam düzeyinde örtüşen yönleri vurgulanmıştır. Bu bağlamda çalışma, evrim karşıtı bilimsel söylemleri anlamak ve değerlendirmek isteyen okuyucular için çok yönlü bir tartışma zemini sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evrim Teorisi, Abiyojenez, Mutasyon, Doğal Seçim, Yaratılış

ABSTRACT

This review article offers a critical evaluation of Jerry Bergman's book *The Three Pillars of Evolution Demolished: Why Darwin was Wrong*. Bergman argues that the three foundational concepts of evolutionary theory, abiogenesis, mutations, and natural selection, are scientifically insufficient. The book goes beyond biological claims to explore the philosophical and theological implications of evolution, advocating for openness to alternative models. This review analyzes Bergman's arguments within both the framework of scientific literature and the Islamic understanding of creation, highlighting points of alignment with verses from the Qur'an and Hadith (prophetic traditions). In this context, the article provides a multidimensional perspective for readers interested in critically examining anti-evolutionary scientific discourse.

Keywords: Theory of Evolution, Abiogenesis, Mutation, Natural Selection, Creation

ÖNEÇIKANLAR/HIGHLIGHTS

- Bu çalışma, Jerry Bergman'ın evrim teorisinin üç temel dayanağı olan abiyojenez, mutasyonlar ve doğal seçim kavramlarına yönelik bilimsel eleştirilerini incelemektedir.
- Bergman'ın yaklaşımı, yalnızca biyolojik düzlemle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda İslamî yaratılış anlayışıyla anlam düzeyinde örtüşen bir düşünsel zemin sunmaktadır.
- Eser, evrim karşıtı söylemleri anlamak ve alternatif yaratılış bakış açılarını değerlendirmek isteyen okuyuculara çok yönlü bir tartışma imkânı sunmaktadır.

1. Giriş

Evrin teorisi, modern biyolojinin en çok tartışılan konularından biri olarak canlıların kökeni ve çeşitliliğini açıklamayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Teori, özellikle Charles Darwin'in 1859 yılında yayımladığı *On the Origin of Species* adlı eseriyle bilim dünyasında sistematik bir çerçeve kazanmıştır. Darwin, doğal seleksiyon kavramı üzerinden canlı türlerinin zaman içinde çevresel koşullara uyum sağlayarak değiştiğini ileri sürmüştür (Darwin, 1859).

Darwin'in ortaya koyduğu bu görüşler kısa sürede geniş yankı uyandırmış, biyoloji başta olmak üzere birçok disiplinin temel tartışma alanlarından biri hâline gelmiştir. Bununla birlikte, evrim teorisi ortaya çıktığı günden itibaren ciddi eleştirilere de maruz kalmıştır. Özellikle türlerin değişmezliğini savunan biyologlar, filozoflar ve teologlar, evrim teorisinin bilimsel yeterliliğini sorgulamış ve alternatif açıklamalar geliştirmişlerdir. Bu bağlamda evrim karşıtı literatür, 19. yüzyıl sonlarından günümüze kadar pek çok eser üretmiş; yalnızca doğa bilimlerinde değil, aynı zamanda felsefi ve teolojik tartışmalarda da geniş bir zemin bulmuştur (Bergman, 2008; Numbers, 2006).

Evrin teorisine yönelik eleştiriler, genellikle mutasyonların işlevselliği, doğal seleksiyonun açıklayıcılığı ve yaşamın kökeni (abiyojenez) gibi konularda yoğunlaşmaktadır. Bu eleştirel yaklaşımlar, evrimsel açıklamaların sınırlarını ortaya koymayı ve farklı bakış açılarını gündeme getirmeyi amaçlamaktadır. Bu makalede ele alınan *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* adlı eser, söz konusu tartışmaların güncel bir örneğini sunmakta; hem biyolojik hem de metodolojik açıdan evrim kuramına yöneltilen eleştirileri sistematik biçimde ortaya koymaktadır.

Jerry Bergman'ın *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* adlı eseri, bilim dünyasında uzun süredir süregelen evrim tartışmalarına farklı bir pencere açmayı hedefleyen dikkat çekici bir çalışmadır. Bergman, bu kitapta modern biyolojik evrim anlayışının temelini oluşturan üç ana unsurun, abiyojenez (yaşamın cansız maddeden türediği iddiası), mutasyonlar (genetik değişimlerin evrimsel süreci yönlendirdiği düşüncesi) ve doğal seçilim (türlerin çevreye uyum yoluyla evrimleştiği mekanizma), bilimsel açıdan yeterince açıklayıcı olmadığını ileri sürer. Bu yaklaşım, yalnızca biyolojik bir teoriye değil, aynı zamanda modern bilimsel düşüncenin temel yapı taşlarından birine yönelik kapsamlı bir sorgulama sunar (Bergman, 2008).

Bergman'a göre evrim kuramı, yalnızca doğadaki canlı çeşitliliğini açıklamaya çalışan bir model değil; aynı zamanda insanın kendisini ve evrendeki yerini anlamlandırma biçimini şekillendiren güçlü bir düşünsel çerçevedir. Bu nedenle kuramın dayandığı temel kabullerin sorgulanması, yalnızca biyoloji alanında değil; felsefi, teolojik ve kültürel düzeylerde de önemli sonuçlar doğurabilir (Numbers, 2006; Plantinga, 2011). Yazar, bu bağlamda okuyucuyu hem bilimsel hem de metafizik düzeyde düşünmeye davet eder.

Kitapta ele alınan üç temel unsurdan ilki olan abiyojenez, yani yaşamın cansız maddeden kendiliğinden ortaya çıktığı iddiası, Bergman (2008) tarafından kimyasal ve fiziksel süreçlerin karmaşıklığı göz önünde bulundurularak sorgulanır. Karmaşık canlı sistemlerinin tesadüfi süreçlerle açıklanamayacağını savunur. İkinci olarak, mutasyonların evrimsel süreci yönlendirme kapasitesinin sanıldığı kadar güçlü olmadığını, mutasyonların büyük oranda zararlı veya etkisiz olduğunu belirtir. Son olarak, doğal seçilim mekanizmasının yeni ve daha gelişmiş türlerin oluşumunu açıklamakta yetersiz kaldığını savunur; doğal seçilim yalnızca var olan çeşitliliği sınıflandıran bir süreç olarak tanımlanır.

Bergman, evrim kuramına yönelik eleştirilerini yalnızca teorik ya da spekülatif düzeyde bırakmaz; bu eleştirileri bilimsel veriler, deneysel gözlemler ve literatürdeki güncel tartışmalar üzerinden temellendirerek, okuyucuyu eleştirel düşünmeye davet eder. Kitap, evrim teorisinin bilimsel temelinde yer alan üç ana dayanağın, abiyojenez, mutasyonlar ve doğal seçilim, yeterince güvenilir olmadığını savunurken, evrim dışı açıklamaların da bilimsel tartışmalar içerisinde değerlendirilebileceğini ima eder. Bu yönüyle eser, yalnızca evrim karşıtı bir pozisyon sunmakla

kalmaz; aynı zamanda bilimsel açıklamaların sorgulanabilirliğine, çoğulluğuna ve alternatif modellere açık olması gerektiğine işaret eden bir bakış açısı ortaya koyar.

2. Kitap Hakkında

The Three Pillars of Evolution Demolished: Why Darwin Was Wrong adlı kitap, Amerikalı yazar ve akademisyen Jerry Bergman, Ph.D. tarafından kaleme alınmış ve 29 Mart 2022’de Amerika Birleşik Devletleri’nde WestBow Press yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Eser, 394 sayfadan oluşan İngilizce basılı (paperback) baskının yanı sıra e-kitap formatında da okuyuculara sunulmaktadır.

Jerry Bergman’ın *The Three Pillars of Evolution Demolished: Why Darwin Was Wrong* adlı eseri, 2024 yılında Türkçeye çevrilerek *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* Prof. Dr. Umut Çavuş’un editörlüğündeki çeviri kurulu tarafından Türkçeye kazandırılan eser, ilk kez Ankara’da, 2024 yılı Mayıs ayında basılmıştır. Kitap toplamda 372 sayfa olup, ISBN numarası 978-625-371-425-3’tür. Mevcut haliyle bu eser Türkçe literatürde ilk baskı olarak yer almakta ve evrim kuramına yönelik bilimsel, felsefî ve teolojik eleştirileri bir arada sunmaktadır.

2.1. Çeviri Hakkında

Jerry Bergman’ın *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* adlı eseri, Prof. Dr. Umut Çavuş editörlüğündeki bir çeviri kurulu tarafından Türkçeye kazandırılmış ve 2024 yılında Nobel Akademik Yayıncılık tarafından yayımlanmıştır. Kitabın çevirisi, orijinal metnin bilimsel içeriğini, eleştirel yaklaşımını ve terminolojik yapısını sadık biçimde aktarmayı başarmıştır. Çeviride kullanılan dilin açık ve akıcı oluşu, özellikle evrim kuramı üzerine çalışan akademisyenler, öğretmen adayları ve konuya ilgi duyan genel okuyucular için metni daha erişilebilir kılmaktadır. Çeviri aynı zamanda, evrim teorisine yönelik tartışmalı bakış açılarını Türkçe literatüre kazandırarak, bu alandaki düşünsel çeşitliliğe katkı sunmuştur. Eserin Türkiye bağlamında tartışmaya açılması, bilimsel kuramların kültürel ve inanç temelli perspektiflerle nasıl kesişebileceğine dair yeni bir değerlendirme zemini de sağlamaktadır. Bu yönüyle çeviri, yalnızca bir dil aktarımı değil; aynı zamanda bilim ve toplum arasındaki etkileşimi yerleştiren açılarından önemli bir adım.

3. Yazar Hakkında

Jerry Bergman, evrim karşıtı literatürde öne çıkan üretken bir akademisyendir. Eğitimini biyoloji, genetik, biyokimya, psikoloji ve eğitim bilimleri gibi çok sayıda farklı alanda tamamlamış. Başta Wayne State University ve Medical College of Ohio olmak üzere çeşitli üniversitelerde öğretim üyeliği yapmıştır. Bergman, 40 yılı aşkın akademik yaşamında 800’den fazla makale ve 20’yi aşkın kitap yayımlamıştır (Bergman, 2024). Yazarın çalışmaları, yalnızca bilimsel verilerle sınırlı kalmayıp bilim felsefesi ve din-bilim ilişkisi bağlamında da dikkat çeker. Evrim kuramını yalnızca biyolojik bir açıklama değil, aynı zamanda seküler dünya görüşünün bir ürünü olarak değerlendiren Bergman, bu kuramın temel varsayımlarını hem bilimsel hem de ideolojik açıdan eleştirmektedir. Bu yönüyle, yaratılış temelli alternatif yaklaşımları gündeme getiren Bergman, evrim teorisine eleştirel yaklaşan okurlar ve araştırmacılar için önemli bir referans niteliği taşır (Bergman, 2024).

4. Kitabın Temel Argümanları

Jerry Bergman’ın *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* adlı kitabı, evrim teorisinin üç temel dayanağını sorgulayan sistematik bir eleştiriyle şekilleniyor. Bu dayanaklar; abiyojenez (canlılığın kimyasal yollarla ortaya çıkması), mutasyonlar (genetik değişimlerin evrimi yönlendirdiği düşüncesi) ve doğal seçim (türlerin değişim ve çeşitlenmesinde belirleyici mekanizma) olarak sıralanıyor. Bergman, bu üç unsurun bilimsel bulgularla yeterince

desteklenmediğini savunarak, modern evrim kuramının bu temeller üzerine inşa edilemeyeceğini ileri sürüyor.

4.1. Doğal Seçilim Eleştirisi

Bergman'ın temel iddialarından biri, doğal seçilimin yeni türler üretmekte yetersiz kalmasıdır. Ona göre doğal seçilim, zaten var olan genetik çeşitliliğin çevreye uyumlu bireyler lehine ayıklanmasından ibarettir. Bu süreç, yeni ve karmaşık biyolojik yapıların ortaya çıkmasını açıklayamaz. Yazar, mikroevrim (küçük genetik değişimler) ile makroevrim (türler arası dönüşüm) arasında keskin bir ayırım yaparak, doğal seçilimin yalnızca mikroevrim düzeyinde etkili olduğunu savunur. Dolayısıyla, köklü tür değişimlerini açıklamak için doğal seçilimin yeterli bir mekanizma olmadığını öne sürer. Doğal seçilim, yaşamın tüm çeşitliliğinin gelişiminin rastlantısal genetik mutasyon gibi bazı tesadüfi varyasyonların kaynağına göre hareket eden doğal seleksiyon tarafından tatmin edici bir şekilde açıklanabileceği tezidir (Parlak, 2018).

El-Câhiz, yaşadığı coğrafyada ve dönemin Abbasi Devleti'nin hayvanat bahçesinde birçok farklı hayvanı gözlemleme fırsatı bulmuş ve bu hayvanların birbirinden farklı olduklarını gözlemlemiştir. El-Câhiz bu doğrultuda bu hayvanların yapısal özelliklerini, beslenme şekillerini ve farklılıklarını gözlemiştir. El-Câhiz bu doğrultuda şu soruları kendi kendisine sormuştur. Bu hayvanların neden beslenme şekilleri farklılık göstermektedir? Neden yeni gelen hayvanlar çevresine uyum sorunu yaşamakta ya da neden bazıları hep uyum göstermektedir? Bu sorulara karşı kendisi *Hayvanlar Üzerine* adlı bir eser kaleme almıştır. Bu eserinde kimi düşünürler el- Câhiz'in, Darwin'den önce doğal seçilim ilkesini keşfettiğini ifade edebilirler ama onun anlamaya çalıştığı şey dünyanın nasıl meydana geldiği ve Tanrının her şeyi gayet mükemmel bir biçim de yaptığı kanısıydı (Erdem, 2022).

4.2. Mutasyonların Sınırlılığı

Kitabın ikinci temel iddiası, evrimsel süreçte mutasyonların etkisinin sanıldığından daha sınırlı ve genellikle zararlı olduğudur. Bergman, mutasyonların büyük çoğunluğunun organizmalarda yapısal bozukluklara yol açtığını, faydalı mutasyon örneklerinin ise oldukça nadir ve sınırlı etkiye sahip olduğunu belirtir. Bu nedenle, canlılardaki büyük yapısal değişimlerin ve yeni işlevsel organların mutasyon yoluyla ortaya çıkmasının gerçekçi olmadığını savunur. Ayrıca, birden fazla faydalı mutasyonun art arda ve uyumlu biçimde gerçekleşmesinin olasılığını oldukça düşük bulur (Behe, 1998).

4.3. Abiyogenez ve Fosil Kayıtları Üzerine Eleştiriler

Bergman'a göre, evrim kuramının en zayıf noktalarından biri yaşamın kökenine dair açıklamalardır. Abiyogenez yani yaşamın cansız maddelerden tesadüfi kimyasal tepkimelerle ortaya çıkması fikrini bilimsel açıdan yetersiz bulur. Karmaşık moleküler yapıların ve işleyen hücre mekanizmalarının rastlantısal olarak oluşması, yazar tarafından hem istatistiksel hem mantıksal olarak imkânsız görülür. Ayrıca, fosil kayıtlarında türler arası geçiş formlarının (ara formlar) eksikliği, yazarın evrim teorisine yönelik bir diğer eleştirisidir. Özellikle "Kambriyen Patlaması" olarak bilinen dönemde bir anda ortaya çıkan karmaşık canlı çeşitliliği, Bergman tarafından evrimsel sürecin sürekliliğiyle çelişen bir bulgu olarak değerlendirilir. Evrimciler, ilk canlı hücrenin tesadüflerin eseri olarak oluştuğunu iddia ederler. Oysa tek bir proteinin bile tesadüfen meydana gelmesi, istatistiksel olarak son derece imkânsızdır. Michael J. Behe'nin belirttiği üzere, bir proteinin tesadüfen ortaya çıkması, tıpkı bir matbaanın mürekkebi, kâğıdı ve harfleri rastgele bir odaya bırakıldığında kendiliğinden bir ansiklopedinin oluşmasını beklemek gibidir (Behe, 1998, s. 233). Benzer şekilde, Stephen C. Meyer de yaşamın kökenine dair mevcut evrimsel açıklamaların, biyolojik sistemlerin karmaşıklığı karşısında yetersiz kaldığını ve akıllı bir nedene işaret ettiğini ileri sürmektedir (Meyer, 2009, s. 221). Bu görüşler, abiyogenez iddiasının bilimsel açıdan büyük sorunlar içerdiğini ortaya koymaktadır.

5. Darwinizm'in Çöküşü: Bergman'ın Bilimsel Reddiyeleri ve Kur'an'ın Yaratılış Hakikati

Jerry Bergman'ın *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* adlı eseri, evrim teorisinin modern bilimdeki üç temel dayanağını, abiyojenez, mutasyonlar ve doğal seçim, bilimsel ve mantıksal açılardan sorgulayan kapsamlı bir çalışmadır. Bergman, bu yapıların bilimsel temellere dayanmadığını ve evrimsel süreci açıklamakta yetersiz kaldığını iddia eder. Yazar, tezlerini ağırlıklı olarak deneysel bulgulara, bilimsel literatüre ve kavramsal tutarsızlıklara dayandırmaktadır. Her ne kadar eser doğrudan dini referanslara yer vermese de içerdiği eleştiriler özellikle İslamî yaratılış inancı açısından bakıldığında birçok ayet ve hadislerle örtüşen bir anlayışla paralellik göstermektedir. Bu yönüyle kitap, yalnızca bilimsel bir eleştiri sunmakla kalmaz; aynı zamanda Kur'an perspektifinden bakan okuyucular için evrim teorisine karşı geliştirilen görüşleri anlamlandırmak ve değerlendirmek açısından da önemli bir kaynak olabilir.

5.1. Doğal Seleksiyonun İflası ve İlahi Nizam

Bergman'ın kitabında vurguladığı üzere, doğal seçim (doğal seleksiyon) yeni türlerin ortaya çıkmasını sağlayan bir mekanizma olmaktan çok, mevcut genetik çeşitliliği ayıklayan sınırlı bir süreçtir. Doğal seleksiyon, sadece mevcut canlılardan çevreye en iyi uyum sağlayanları ayıklar; yeni bir özellik oluşturmaz ve bilgi eklemeyi. Bu nedenle yeni türlerin ortaya çıkmasına neden olamaz. Evrim teorisinin iddiası ise tam tersidir: Yani doğada var olmayan bilgilerin ve mekanizmaların zamanla kendiliğinden ortaya çıktığını varsayar. Michael J. Behe'ye göre, doğal seçim indirgenemez derecede karmaşık biyolojik sistemlerin oluşumunu açıklamakta yetersizdir (Behe, 1998, s. 39). Benzer şekilde Stephen C. Meyer de genetik bilginin kökenini yalnızca doğal seçim yoluyla açıklamanın bilimsel açıdan tatmin edici olmadığını savunur (Meyer, 2009, s. 251). Bu görüşler, Bergman'ın doğal seçim eleştirilerini desteklemektedir.

Popper, başta kendi bilim anlayışıyla Darwinci evrim teorisi arasında bir analogi kurmaya çalışır; fakat zamanla edindiği bilgiler, bu analoginin sağlam temellere dayanmadığını ortaya çıkarır. Popper, özellikle yanlışlanabilirlik ilkesinin yani teorinin bilimsel sayılabilmesi için deney veya gözlem yoluyla yanlışlanabilir (çürütülebilir) olması gerekir bunda Darwinci evrim teorisinde geçerli olmadığını öne sürer. Buna göre, türler doğal seleksiyona bağlı olarak ya uyum sağlarlar ya da elenirler. Ancak Popper'a göre doğal seleksiyon kavramı, yanlışlanabilirlik ilkesine uygun bir şekilde işlememektedir; çünkü türlerin mutasyona bağlı adaptasyon süreçleri çok uzun bir zaman dilimini gerektirir. Bu nedenle Popper, Darwinci evrim teorisinin yanlışlanabilirlik niteliğine sahip olmadığını, dolayısıyla metafiziksel bir araştırma programı olarak değerlendirilebileceğini ileri sürer (akt. Erdem, 2022).

Doğal seçim, yalnızca var olanı seçebilir; yeni, kompleks yapıları yaratamaz. Moleküler makineler, birbirine bağımlı parçalarıyla indirgenemez şekilde karmaşıktır ve bu yüzden Darwinci evrim bu tür yapıların oluşumunu açıklamakta başarısızdır (Behe, 1998, s. 39). Yani doğal seçim, canlı türlerinin kökenine dair açıklayıcı bir güç sunmaktan uzaktır. Bu görüş, Kur'an-ı Kerim'de geçen "Şüphesiz biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık" (Kamer, 54/49) ayetiyle anlamlı bir biçimde örtüşmektedir. Bu ayet, evrendeki her şeyin belli bir ölçü, düzen ve takdir çerçevesinde yaratıldığını vurgular. Aynı şekilde, "O, (Allah ki) yarattığı her şeyi en güzel yapandır" (Secde, 32/7) ayeti de yaratılışın hem estetik hem de işlevsel bir bütünlük içerisinde gerçekleştiğini ifade eder (Karaman, Dönmez, Çağrı ve Gümüş, 2020). Estetik ve işlevsel bütünlük, yaratılışın temel unsurlarından biri olarak görülür. Buhârî'nin (2001) naklettiği, Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) "Allah Âdem'i kendi sûretinde yarattı" hadisi, Âdem'in özgün bir varlık olarak yaratıldığını belirtir. Bu hadis, yaratılışın her varlık için belirli bir fıtrat ve özgünlük temelinde gerçekleştiğini savunan yorumlarda önemli bir referans olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, Bergman'ın doğal seçim eleştirileri, yaratılışın ilahi bir düzen ve hikmete bağlı olduğu yönündeki İslami düşünceyle anlam düzeyinde örtüşebilir.

5.2. Mutasyonların Çıkmazı ve Ahsen-i Takvim

Bergman, mutasyonların evrimsel süreci ileriye taşıyan yapıcı bir mekanizma olmadığı; aksine, çoğunlukla zararlı ya da etkisiz değişimler olduğu görüşündedir. Mutasyonlar genellikle canlılara zarar verir. Gözlemlenen mutasyonların büyük çoğunluğu ya zararlıdır ya da etkisizdir. Bu nedenle, mutasyonlar yoluyla daha gelişmiş veya kusursuz canlıların ortaya çıkması bilimsel olarak mümkün görünmemektedir. Evrimcilerin ileri sürdüğü gibi, mutasyonlarla yeni türlerin oluşması pratikte gerçekleşemez (Bilim ve Gelecek, 2019; Evrim Ağacı, 2013; Evrim Ağacı, 2019).

5.3. Abiyogenez'in İmkânsızlığı ve Toprakten Yaratılış

Mutasyonlar, mevcut biyolojik yapılara zarar verebilir veya işlevlerini bozabilir; yeni ve karmaşık yapılar oluşturma kapasitesine sahip değildir. Bilinen hiçbir mutasyon, karmaşık bir biyokimyasal sistemin kökenini açıklayamaz (Behe, 1998, s. 14). Bu bilimsel değerlendirmeler, Kur'an-ı Kerim'de geçen "Andolsun biz insanı en güzel biçimde yarattık" (Tin, 95/4) ayetiyle anlam düzeyinde paralellik taşır. Ayetteki "ahsen-i takvim" ifadesi, insanın yaratılışının hikmet, ilim ve kudretle şekillendiğini, fiziksel ve zihinsel olarak üstün bir varlık olarak yaratıldığını göstermektedir (Karaman vd., 2020).

Müslim'in (2007) naklettiği, Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) "Allah Âdem'i kendi sûretinde yarattı" hadisi ise insanın ilk yaratılışından itibaren özgün bir sûrette yaratıldığını vurgular. Bu hadisin şerhlerinde (Fetu'l-Bârî ve Umdetü'l-Kârî) yorumcular, hadisin insanın evrimsel süreçler sonucunda değil, yaratılışından itibaren değişmez ve özgün bir varlık olarak yaratıldığını düşüncesini desteklediğini belirtirler. Bu çerçevede, Bergman'ın mutasyonlara yönelik eleştirileri, insanın yaratılışındaki mükemmellik ve değişmezlik anlayışını esas alan İslâmî yaratılış perspektifiyle anlam düzeyinde ilişkilendirilebilir.

Bergman, abiyogenez, yani yaşamın cansız maddelerden tesadüfi kimyasal süreçlerle kendiliğinden ortaya çıkması varsayımına ciddi bilimsel eleştirilerde bulunur. Ona göre, yaşamın başlangıcı son derece karmaşık bir süreçtir ve bu sürecin bilinçsiz doğa koşullarıyla açıklanması mümkün değildir. Bergman, yaşamın kökenine dair açıklamaların doğa yasalarıyla sınırlı kalamayacağını, bilinçli bir tasarımın gerekliliğini savunur. Bu yaklaşım, insanın yaratılışına ilişkin Kur'an ayetleriyle anlam düzeyinde benzerlik göstermektedir. "Şüphesiz biz insanı kuru bir çamurdan, şekillenmiş bir balçıktan yarattık" (Hicr, 15/26) ayeti, insanın maddi kökeninin bilinçli bir yaratım süreciyle başladığını ortaya koyar. Yine, "Gerçek şu ki biz insanı çamurdan alınmış bir özden yaratıyoruz" (Mü'minûn, 23/12) ve "Sizi yarattık, sonra size şekil verdik" (A'râf, 7/11) ayetleri, yaratılışın aşamalı ama yönlendirilmiş bir süreç olduğunu ifade eder (Karaman vd., 2020). Bu anlamda, Bergman'ın abiyogenez konusundaki eleştirileri, insanın tesadüfi süreçlerle değil, bilinçli ve ilahi müdahale ile yaratıldığına inanan okuyucular için Kur'an'daki yaratılış anlatılarıyla örtüşen bir anlam taşımaktadır.

6. Sonuç ve Değerlendirme

Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı? adlı eser, evrim teorisine yönelik bilimsel temelli eleştirileriyle dikkat çeken bir çalışmadır. Jerry Bergman, bu kitapta evrim kuramının dayandığı üç temel bileşeni, abiyogenez, mutasyonlar ve doğal seçim, bilimsel bulgular ışığında sorgular. Kitap, yalnızca biyoloji veya genetik gibi doğa bilimleri alanında değil; aynı zamanda bilim felsefesi ve bilim tarihi bağlamında da tartışmaya açılacak çok boyutlu bir eleştiri metni sunar. Evrim teorisinin geçerliliğini sorgulayan bu yaklaşım, bilimsel paradigmalara karşı eleştirel bir bakış geliştirmek isteyen okuyucular için önemli bir zemin oluşturmaktadır.

Bergman'ın yaklaşımı, özellikle evrim teorisinin bazı temel noktalarında hâlen tartışma konusu olan alanlara odaklanması bakımından önemlidir. Mutasyonların çoğunlukla zararlı olması, ara fosil örneklerinin azlığı ve abiyogenez konusunda hâlen kesinleşmiş bir bilimsel açıklamanın

olmaması gibi noktalarda yazar, dikkat çekici sorular ortaya koyar. Bu sorular, evrimi tamamen reddetmek amacıyla değil, daha çok tartışmaya açık yönlerini vurgulamak amacıyla da okunabilir.

Ancak kitabın ele alınış biçimi, her ne kadar bilimsel literatürden örnekler sunsa da, yer yer tek taraflı bir bakış açısı izlenimi verebilir. Özellikle evrim kuramını çürütmeye çalışırken yalnızca karşıt görüşlere odaklanması, akademik tarafsızlık açısından eleştiriye açık bir noktadır. Bununla birlikte, Bergman'ın amacı bilimsel bir nötrlükten çok, evrime alternatif bir düşünce biçimini sistemli biçimde ortaya koymak ve okuyucuyu bu yönde düşünmeye teşvik etmektir. Eleştirel yaklaşımı sayesinde eser, evrim kuramının bilimsel sorgulamalar çerçevesinde yeniden ele alınabileceğini gösteren dikkat çekici bir çalışma olarak öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, *Evrimin Üç Sütunu Yıkıldı: Darwin Neden Yanıldı?* adlı eser, evrim kuramına yönelik bilimsel eleştirileri sistematik ve derli toplu bir biçimde sunan önemli bir çalışmadır. Jerry Bergman, evrimin temel dayanaklarını oluşturan üç ana kavramı bilimsel veriler ışığında sorgulayarak okuyucuyu eleştirel düşünmeye ve hâkim bilimsel yaklaşımları yeniden değerlendirmeye davet eder. Yazarın amacı, evrim karşıtı bir pozisyonu savunmanın ötesine geçerek bilimsel açıklamaların sorgulanabilirliğini ve alternatif düşünce biçimlerinin tartışılabilirliğini gündeme taşımaktır. Eserde sunulan argümanlar, daha önceki bölümlerde ele alınan İslâmî yaratılış anlayışı ile de kesişmektedir; özellikle insanın özgün ve ahsen-i takvim olarak yaratıldığı anlayışı ile Bergman'ın mutasyon ve abiyogenez eleştirileri arasında anlam düzeyinde paralellikler gözlemlenebilir. Bu yönüyle eser, yalnızca doğa bilimleri alanında değil, aynı zamanda bilim felsefesi, metodoloji ve dinî yaratılış perspektifi açısından da dikkatle incelenmesi gereken bir kaynak niteliği taşır (Bergman, 2008).

Etik Bildirim: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Ethical Statement: It is hereby declared that all scientific and ethical principles were observed during the preparation of this study, and that all sources consulted have been properly cited in the reference list.

Etik onam: Bu çalışmada etik kurul onayı gerekli değildir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was not required for this study.

Yazar Katkıları: *Konsept:* Ş.M., *Literatür Tarama:* Ş.M., *Tasarım:* Ş.M., *Veri Toplama:* Ş.M., *Analiz ve Yorum:* Ş.M., *Makale Yazımı:* Ş.M., *Eleştirel İncelenmesi:* Ş.M.

Author Contributions: *Concept:* Ş.M., *Literature Review:* Ş.M., *Design:* Ş.M., *Data Collection:* Ş.M., *Analysis and Interpretation:* Ş.M., *Manuscript Writing:* Ş.M., *Critical Review:* Ş.M.

Çıkar Çatışması: Yazar(lar) arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Conflict of Interest: The author(s) declare no conflict of interest.

Finansal Destek: Finansal kaynaklar, katkı sağlayan kurum, kuruluş yoktur.

Financial Support: There are no financial resources, funding institutions, or organizations that supported this study.

Teşekkür: Bu inceleme kapsamında ele alınan eserin Türkçeye kazandırılmasındaki katkılarından dolayı çeviri ekibine ve editör Prof. Dr. Umut Çavuş'a teşekkür ederim. Eserin dilsel ve bilimsel niteliğini koruyan başarılı çeviri, çalışmanın değerlendirilmesini mümkün kılmıştır.

Acknowledgements: I would like to thank the translation team and the editor, Prof. Dr. Umut Çavuş, for their contributions to translating the work discussed in this review into Turkish. This successful translation, which preserves the work's linguistic and scientific quality, has made it possible to evaluate the work.

Kaynaklar

Behe, M. J. (1998). *Darwin'in kara kutusu* (Çev. bilinmiyor). İstanbul: Aksoy Yayıncılık. <https://www.kitapyurdu.com/kitap/darwinin-kara-kutusu/10931.html>

Bergman, J. (2008). *Darwin's Three Pillars of Evolution Destroyed: Why Darwin Was Wrong*. Portland, OR: Creation Research Society.

- Bergman, J. (2024). *Evrimin üç sütunu yıkıldı: Darwin neden yanıldı?* (U. Çavuş, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. <https://www.nobelyayin.com/evrimin-uc-sutunu-yikildi-darwin-neden-yanildi-the-three-pillars-of-evolution-demolished-why-darwin-was-wrong-21147.html>
- Bilim ve Gelecek. (2019). *Evrin kuramı ve bilimsel düşünce özel sayısı*.
- Buhârî, M. b. İ. (2001). *Sahîh-i Buhârî: Libas* (M. B. Eryarsoy, Çev.). Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Darwin, C. (1859). *On the origin of species by means of natural selection, or the preservation of favoured races in the struggle for life*. London: John Murray.
- Erdem, R. (2022). Karl Raimund Popper'ın bilim anlayışı çerçevesinde evrim teorisinin yeri ve önemi Selçuk Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. <https://acikerisim.selcuk.edu.tr/bitstreams/9e49ff4c-d45f-46ca-bae6-05ff008deef8/download>
- Evrin Ağacı. (2013). *Evrin teorisi nedir?* <https://evrimagaci.org/evrim-teorisi-nedir-1>
- Evrin Ağacı. (2019). *Mutasyonlar faydalı olabilir mi?* <https://evrimagaci.org/mutasyonlar-faydali-olabilir-mi-512>
- Karaman, H., Dönmez, İ. K., Çağrı, M. ve Gümüş, S. (2020). *Kur'an yolu meali ve tefsiri*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı. <https://kuran.diyaret.gov.tr>
- Meyer, S. C. (2009). *Signature in the cell: DNA and the evidence for intelligent design*. New York: HarperOne.
- Müslim, H. b. H. (2007). *Sahîh-i Müslim: Cennet* (M. Sofuoğlu, Çev.). İstanbul: İz Yayıncılık.
- Numbers, R. L. (2006). *The creationists: From scientific creationism to intelligent design* (Expanded ed.). Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Parlak, G. (2018). Evrim teorisinin epistemik statüsü. *Kader*, 16(2), 537–563. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kaderdergi/issue/41910/470385>
- Plantinga, A. (2011). *Where the conflict really lies: Science, religion, and naturalism*. New York: Oxford University Press.